

ประโยค ป.ธ. ๖  
แปล มคอเป็นไทย  
สอบ วันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๘

---

๑. อสณฺจิจฺจ สหาคเรเสยฺยาที อพฺยากตจิตฺโต อาปชฺชติ ฯ ยํ อรหา  
อาปชฺชติ สพฺพิ อพฺยากตจิตฺโตว อาปชฺชติ ฯ เมถุนธมฺมาทิเกทมาปตฺตี  
สุขเวทนาสมงฺคี อาปชฺชติ ฯ พุฏฺฐโทสาทิเกทํ พุทฺธเวทนาสมงฺคี ฯ ยํ  
สุขเวทนาสมงฺคี อาปชฺชติ ตํเวว มชฺฌตฺโต หุตฺวา อาปชฺชนฺโต อทุกขมสุข-  
เวทนาสมงฺคี อาปชฺชติ ฯ ตโย ปฏิกุเขปาทิ พุทฺธสฺส ภควโต ตโย ปฏิกุเขปา จตฺตสุ  
ปจฺจเยสุ มหิจฺจตา อสนฺตญฺจिता กิเลสสฺสเลขนกปฺปิปตฺติยา อโคปายนา  
อิเม हि ตโย ธมฺมา พุทฺเธน ภควตา ปฏิกฺขิตฺตา ฯ อปฺปิ จมตาทโย ปน ตโย  
พุทฺเธน ภควตา อนฺนถาตา ฯ เตน วุตตํ ตโย อนฺนถาตาติ ฯ ทสวสฺสโมหิตี  
ปริสํ อุปฺนุจเปนฺโต ปณฺจวสฺสโมหิตี นิสฺสยํ อคณฺหนฺโต พาโล อาปชฺชติ  
น ปณฺฑิตो ฯ อุนทสวสฺสโมหิตี พุทฺธสฺสจตฺตา ปริสํ อุปฺนุจเปนฺโต  
อุนทปณฺจวสฺสโมหิตี นิสฺสยํ อคณฺหนฺโต ปณฺฑิตो อาปชฺชติ โน พาโล ฯ  
อวเสสํ ปณฺฑิตो เจว อาปชฺชติ พาโล จ ฯ วสฺสํ อนฺนปคฺจณฺโต กาเพ  
อาปชฺชติ โน ชฺฌนฺเห ฯ มหาปวารณาย อปวารณฺโต ชฺฌนฺเห อาปชฺชติ  
โน กาเพ ฯ อวเสสํ กาเพ เจว อาปชฺชติ ชฺฌนฺเห จ ฯ วสฺสูปคมนํ กาเพ กปฺปติ  
โน ชฺฌนฺเห ฯ มหาปวารณาย ปวารณา ชฺฌนฺเห กปฺปติ โน กาเพ ฯ เสสํ อนฺนถาตา  
กาเพ เจว กปฺปติ ชฺฌนฺเห จ ฯ กตฺติกปฺปณฺณมาสียา ปจฺจิมะ ปาฏิปทิวเส  
วิกปฺเปตฺวา จปิ ตํ วสฺสติกสาฎิกํ นิวาเสนฺโต เหมนฺเต อาปชฺชติ ฯ

๒. กรุณฺหิยํ ปน กตฺติกปฺปณฺณมีทิวเส อปจฺจุทฺธริตฺวา เหมนฺเต  
อาปชฺชตฺติ วุตตํ ฯ ตํปี สุวุตตํ ฯ จาตุมาสํ อธิจฺจาตุ ตโต ปริ วิกปฺเปตฺตนฺติ  
हि วุตตํ ฯ อติเรกมาเส เสเส คิมฺหาเน ปริเยสนฺโต อติเรกทฺฐมาเส เสเส



## เฉลย ประโยค ป.ธ. ๖

### แปล มคอเป็นไทย

---

๑. ภิกษุผู้มีจิตเป็นกลางๆ ย่อมต้องอาบัติ มีอาบัติที่ต้องเพราะไม่  
 จงใจนอนร่วมเรือนกันเป็นต้น ฯ พระอรหันต์ย่อมต้องอาบัติใด ภิกษุผู้มีจิต  
 เป็นกลาง ๆ แล ย่อมต้องอาบัตินั้น ทั้งหมด ฯ ภิกษุผู้ประกอบด้วยสุขเวทนา  
 ย่อมต้องอาบัติ มีประเภทที่ต้องเพราะเสพเมถุนธรรมเป็นต้น ฯ ภิกษุผู้ประกอบ  
 ด้วยทุกขเวทนา ย่อมต้องอาบัติ มีประเภทที่ต้อง เพราะขัดเคืองแล้วใส่ความกัน  
 เป็นต้น ฯ ภิกษุผู้ประกอบด้วยสุขเวทนา ย่อมต้องอาบัติใด ภิกษุผู้มีจิตเป็นกลาง  
 เมื่อต้องอาบัตินั้นนั้นแล ชื่อว่าเป็นผู้ประกอบด้วยขมทุกขเวทนาต้อง ฯ  
 ชื่อว่า **ตโย ปฏิกุขา** มีความว่า ข้อห้าม ๓ อย่าง ของพระผู้มีพระภาคพุทธเจ้า  
 คือ ความเป็นผู้มักมาก ความเป็นผู้ไม่สันโดษในปัจจุบัน ๔ ความไม่รักษา  
 ข้อปฏิบัติอันขัดเกลากิเลส ก็ธรรม ๓ อย่างเหล่านี้ พระผู้มีพระภาคพุทธเจ้า  
 ทรงห้ามแล้ว ฯ ส่วนธรรม ๓ อย่าง มีความเป็นผู้มักน้อยเป็นต้น พระผู้มีพระภาค  
 พุทธเจ้าทรงอนุญาตแล้ว ฯ เพราะเหตุนี้ ท่านจึงกล่าวว่า ธรรม ๓ อย่าง  
 ทรงอนุญาต ฯ ภิกษุให้บริษัทอุปัฏฐาก ด้วยคิดว่า เรามีพรรษาครบ ๑๐  
 ผู้ไม่ถือณิสัย ด้วยคิดว่า เรามีพรรษาครบ ๕ ผู้โง่เขลาต้อง\* ผู้ฉลาด  
 ไม่ต้อง ฯ ภิกษุผู้มีพรรษาหย่อน ๑๐ คิดว่า เราเป็นผู้ฉลาด เมื่อให้บริษัท  
 อุปัฏฐาก เพราะความเป็นพหุสत्ตบุคล และผู้มีพรรษาหย่อน ๕ ไม่ถือณิสัย  
 ผู้ฉลาดต้อง ผู้โง่เขลาไม่ต้อง ฯ ภิกษุทั้งผู้ฉลาด ทั้งผู้โง่เขลา ย่อมต้องอาบัติ  
 ที่เหลือ ฯ ภิกษุเมื่อไม่เข้าพรรษา ย่อมต้องอาบัติ ในกาฬปักข (ข้างแรม)

---

\* แปลอีกนัยหนึ่งว่า “ต้องอาบัติ”

ไม่ต้องในซุนหปิกษ์ (ข้างขึ้น) ๑ ภิกษุเมื่อไม่ปวารณาในวันมหาปวารณา  
 ย่อมต้องอาบัติในซุนหปิกษ์ ไม่ต้องในกาฬปิกษ์ ๑ ภิกษุย่อมต้องอาบัติที่เหลือ  
 ทั้งในกาฬปิกษ์และซุนหปิกษ์ ๑ การเข้าพรรษาย่อมสำเร็จในกาฬปิกษ์ไม่สำเร็จ  
 ในซุนหปิกษ์ ๑ การปวารณาในวันมหาปวารณา ย่อมสำเร็จในซุนหปิกษ์  
 ไม่สำเร็จในกาฬปิกษ์ ๑ สังฆกิจที่เหลือที่ทรงอนุญาตไว้ ย่อมสำเร็จทั้งในกาฬ  
 ปิกษ์และซุนหปิกษ์ ๑ ภิกษุนุ่งผ้าอาบน้ำฝนที่วิกัปเก็บไว้ในวันปาฏิบพทหลังแต่  
 วันเพ็ญเดือนกัตติกา ย่อมต้องอาบัติในฤดูเหมันต์ ๑

๒. แต่ในอรรถกถากรุณี ท่านกล่าวว่า ภิกษุไม่ถอนในวันเพ็ญเดือน  
 กัตติกา ย่อมต้องอาบัติในฤดูเหมันต์ ๑ คำในอรรถกถากรุณีที่เมื่อนั้น กล่าวไว้  
 ชอบแล้ว ๑ เพราะพระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสไว้ว่า เรานุญาตให้ภิกษุอธิฐาน  
 ตลอด ๔ เดือน ต่อแต่นั้นไปอนุญาตให้วิกัป ๑ เมื่ออุตุกิมหันต์ยังเหลือมากกว่า  
 ๑ เดือน ภิกษุแสวงหา และเมื่ออุตุกิมหันต์ยังเหลือมากกว่ากึ่งเดือน ภิกษุนุ่ง  
 ชื่อว่าต้องอาบัติในอุตุกิมหันต์ ๑ เมื่อมีผ้าอาบน้ำฝน ภิกษุเปลี่ยยกอาบน้ำฝน  
 ชื่อว่าย่อมต้องอาบัติในอุตุวัสสันต์ ๑ สงฆ์เมื่อทำปาริสุทธอุโบสถหรืออธิฐาน  
 อุโบสถ ย่อมต้องอาบัติ ๑ คณะเมื่อทำสุตตทุเทศและอธิฐานอุโบสถ ย่อมต้อง  
 อาบัติ ๑ ภิกษุเป็นบุคคลอยู่รูปเดียว เมื่อทำสุตตทุเทศ ย่อมต้องอาบัติ ๑ แม้ใน  
 ปวารณาก็นัยนี้เหมือนกัน ๑ สังฆอุโบสถและสังฆปวารณา ย่อมสำเร็จแก่สงฆ์  
 เท่านั้น ๑ คณะอุโบสถและคณะปวารณา ย่อมสำเร็จแก่คณะเท่านั้น ๑ อธิฐาน  
 อุโบสถและอธิฐานปวารณา ย่อมสำเร็จแก่บุคคลเท่านั้น ๑

ภิกษุเมื่อกล่าวคำว่า ข้าพเจ้าต้องปาราชิก เป็นต้น ชื่อว่าปิดวัตร ไม่  
 ปิดอาบัติ ๑ ภิกษุเมื่อกล่าวคำว่า ข้าพเจ้าเสพเมถุนธรรม เป็นต้น ชื่อว่าปิด

อาบัติ ไม่ปิดวัตถุ ฯ ภิขุใดไม่บอกวัตถุ ไม่บอกอาบัติ ภิขุนี้ ชื่อว่าปิดทั้งวัตถุ  
ทั้งอาบัติ ฯ ชื่อว่าที่กำบัง เพราะปกปิดไว้ ฯ ที่กำบังคือเรือนไฟ ชื่อว่า  
ชนฺตามรปฏิจฺฉาติ ฯ ในที่กำบังแม่นอกนี้ ก็มีนัยนี้เหมือนกัน ฯ ภิขุผู้ปิดประตู  
อยู่ในเรือนไฟ ควรทำบริกรรม ฯ แม้ภิขุผู้แช่อยู่ในน้ำ ก็ควรทำบริกรรมนั้น  
เหมือนกัน ฯ ภิขุไม่ควรขบเคี้ยวหรือฉันในสถานที่ทั้ง ๒ ฯ ของอันปกปิดคือ  
ผ้าควร ในที่ทั้งปวง ฯ ภิขุผู้ปกปิดด้วยของปกปิดคือผ้านั้น ควรทำกิจทั้งปวง ฯ

---